

10.01 – De Veilige School

	Geleding	Datum	Status
1	College van bestuur		Voorgenomen besluit
2 - informatief	Directeurenraad		
3 – advies / instemming	GMR		
4 – definitief advies aan cvb	Directeurenraad		
5 - vaststelling	College van bestuur		
Indien van toepassing	Raad van Toezicht		
5	Opname bundel bestuursbesluiten	Oktober 2007	Hier vervalt in de titel het woord ' Concept ' en is het besluit definitief

Dit document sluit aan bij:

- 05.04 Schoolzwemmen
- 05.06 Procedure overplaatsing van leerlingen
- 09.02 Protocol informatieverstrekking gescheiden ouders
- 10.05 Klachtenregeling *mijnplein*

Inhoud

Inleiding.....	3
1 Uitgangspunten voor een veilige school	5
1.1 Wat verstaan we onder een veilige school?	5
1.2 Afspraken voor een veilig klimaat.....	5
1.3 Preventie.....	6
1.4 Wat te doen bij overtredingen	6
Klachtenprocedure.....	7
Stappenplan voor de school.....	7
1.5 Gesprek leerling–leerkracht/directie	7
1.6 Gesprek school, leerling en ouders/verzorgers	8
1.7 Vervolggesprek school met leerling en ouders/verzorgers	8
1.8 Bedenktijd	8
1.9 Procedure schorsing en verwijdering	8
1.10 Politieoptreden	8
2 Specifieke regelingen	9

INLEIDING

Een veilig klimaat op school zou iets vanzelfsprekends moeten zijn. Jammer genoeg blijkt dat niet altijd het geval. Omdat incidenten plotseling een school kunnen overvallen, is het zinvol om een plan van aanpak te hebben.

Met dit protocol geeft het bestuur van *mijnplein* aan hoe zij wil dat leerlingen en leraren op school met elkaar omgaan en waar de grenzen liggen.

Naast de veiligheid van kinderen, ouders en personeel binnen de school, richt dit protocol zich ook nadrukkelijk op de veiligheid van kinderen binnen het gezin.

Het protocol gaat uit van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de school voor het opvoeden van kinderen tot evenwichtige personen. Veiligheid op school en in het gezin is een belangrijke voorwaarde om tot ontwikkeling te komen; lichamelijk en geestelijk.

Wanneer met “hij” wordt terugverwezen naar een persoon in het algemeen, is evenzeer een man/jongen als vrouw/meisje onderwerp van het beweerde.

In dit protocol wordt in het algemeen de handelwijze van de school beschreven bij grensoverschrijdend gedrag. Het gaat hierbij in eerste instantie om het gedrag van leerlingen, maar in voorkomende gevallen gelden de regels ook voor overtredingen van ouders/verzorgers en personeel.

Gedragsregels zijn er om op school een klimaat te scheppen waarbinnen alle betrokkenen zich prettig en veilig voelen. Zowel leerlingen, ouders als personeel kunnen elkaar aanspreken op het naleven van deze gedragsregels. Het afspreken van gedragsregels wil niet zeggen dat datgene dat niet in de regels is opgenomen is toegestaan. De gedragsregels geven richtlijnen over de manier waarop men met elkaar omgaat binnen de scholen.

Gedragsregels bieden bescherming naar ouders en leerlingen. De scholen van *mijnplein* maken met deze regels duidelijk hoe het personeel binnen de school omgaat met de aan hen toevertrouwde leerlingen.

Ook bieden gedragsregels bescherming naar het personeel. Duidelijke regels zorgen ervoor dat het personeel niet in ongewenste situaties terecht hoeft te komen.

Scholen kunnen, indien zij daar behoefte aan hebben, aanvullende specifieke gedragsregels vaststellen. Deze gedragsregels zijn dan terug te vinden in de schoolgids van de school.

mijnplein wil voor haar werknemers, voor kinderen, voor ouders en voor derden die de school binnenkomen, een veilig klimaat scheppen.

In het kader van ‘De Veilige School’ zijn er drie pijlers waaraan de school dient te werken:

1. Het voorkomen van calamiteiten.
De school zorgt voor een goede omgang met elkaar: o.a. door het vergroten van de sociale competentie van leerlingen. Ten aanzien van dit punt worden op schoolniveau schoolregels, overblijfgeregels en eventueel klassenregels opgesteld. In dit document worden bovenschools gedragcodes aangereikt voor de omgang tussen leerkrachten en/of andere volwassenen en kinderen.
2. Zorg voor het oplossen van calamiteiten.
In dit document worden in hoofdstuk 2 stappenplannen, actieplannen, afsprakenlijsten, protocollen en voorbeeldbrieven aangehaald, waarvan gebruik gemaakt kan worden bij onverhoopte problemen of calamiteiten.
3. Zorg voor veilige voorzieningen binnen en buiten de school en voor veilig gebruik daarvan. Dit krijgt bovenschools gestalte door het afsluiten van onderhoudscontracten t.a.v. de speeltoestellen en brandblusapparatuur. Met de Arbo-Unie te Zwolle is een contract afgesloten voor verzuimpreventie en begeleiding. Doorgaans wordt een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) om de 4 jaar geactualiseerd. Bij belangrijke wijzigingen zoals verbouwingen en veranderde

werkmethoden is een tussentijdse actualisatie nodig. Arboneel helpt ons bij het opstellen van een actieplan na een afname van de RI&E via de applicatie van de Arbomeester.

Onder hoofdstuk 2 **SPECIFIEKE REGELINGEN** bevat dit protocol verwijzingen naar onderliggende documenten, waarin bepaalde aspecten nader wordt aangestipt. De lijst bevat een selectie van relevante onderwerpen, die van oorsprong afkomstig zijn uit het Veiligheidshandboek Salland. Dit Veiligheidshandboek regelt voor meerdere schoolbesturen de procedures en/of incidenten met betrekking tot misbruik van leerlingen, protocol medicijnverstrekking aan leerlingen, etc. Om inzage te krijgen in de documenten dient men in te loggen op de site van het Handboek. Vanwege de toegankelijkheid zijn specifieke *mijnplein* documenten nu geplaatst in de Sharepoint-omgeving in de Hoe & Wat onder Hoofdstuk 10 Veiligheid. De nummers voor de betreffende documenten in het overzicht verwijzen naar de vindplaats.

1 UITGANGSPUNTEN VOOR EEN VEILIGE SCHOOL

1.1 Wat verstaan we onder een veilige school?

De school moet een plek zijn waar rust heerst, waar leerlingen, personeel en ouders/verzorgers zich thuis voelen en zich veilig weten, en waar alle betrokkenen respectvol, prettig en vriendelijk met elkaar omgaan. Dat betekent concreet:

voor leerlingen:

- Niet pesten of gepest worden; jezelf mogen en kunnen zijn
- De lessen kunnen volgen zonder dat je wordt lastiggevallen
- Weten dat geweld en (seksuele) intimidatie uit den boze zijn
- Bij iemand terecht kunnen als er problemen zijn
- Serieus genomen worden door personeelsleden en overige medewerkers
- Duidelijke afspraken over dit alles

voor ouders/verzorgers:

- Erop kunnen vertrouwen dat hun kinderen graag naar school gaan
- Weten dat er geen bedreigingen voorkomen
- Een open oor vinden voor problemen
- Weten dat signalen worden opgepakt en problemen aangepakt
- Duidelijke afspraken over dit alles

voor personeel en andere medewerkers:

- Met respect bejegend worden door leerlingen, ouders/verzorgers, collega's, etc.
- Weten dat problemen worden aangepakt
- Ergens terechtkunnen met signalen
- Duidelijkheid over wat er gebeurt bij calamiteiten
- Duidelijke afspraken over dit alles

voor de omgeving/de buurt:

- Geen overlast van leerlingen die zich rondom het schoolgebouw bevinden
- Geen vandalisme, vervuiling of diefstal
- Weten dat leerlingen worden aangesproken op hun gedrag
- Een aanspreekpunt voor suggesties of eventuele klachten
- Signalen worden opgepakt en problemen aangepakt

1.2 Afspraken voor een veilig klimaat

- a. De verantwoordelijkheid van de school begint officieel een kwartier voordat de school begint en eindigt een kwartier na schooltijd. De school draagt zorg voor voldoende en adequaat toezicht.
- b. De school maakt in de schoolgids duidelijk hoe de in- en uitlooptijden zijn geregeld zodat ouders exact weten waar de verantwoordelijkheid van school begint en eindigt.
- c. Leerlingen, leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, directie en ouders gaan respectvol met elkaar om: zij doen elkaar geen pijn, hinderen elkaar niet en berokkenen elkaar geen schade. Niemand doet iets wat een ander stoort, raakt de ander niet aan als deze dat niet prettig vindt.
- d. Gelijke gevallen worden gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, politieke gezindheid, ras, geslacht, (seksuele) geaardheid of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.
- e. Op school wordt geen geweld gebruikt, niet gepest en er worden geen bijnamen gegeven. Er wordt niet geroddeld en gescholden, er worden geen spullen afgepakt en vernield. Ook wordt

niet met geweld bedreigd en vindt er geen afpersing plaats. Er wordt niet mishandeld en geen seksueel geweld gebruikt.

- f. Op school wordt iedereen met zijn eigen naam aangesproken.
- g. Iedereen zorgt dat de school er ordelijk en gezellig uitziet. Vanzelfsprekend heeft het personeel daarin een voorbeeldfunctie. Personeelsleden wijzen de kinderen, indien nodig, op de schoolspecifieke gedragsregels.
- h. Iedereen gaat zorgvuldig om met eigendommen van een ander. Met zorgvuldig wordt bedoeld: het niet met opzet misbruiken van het geleende eigendom, zodat het eigendom ongeschonden teruggegeven kan worden.
- i. Het is niet toegestaan eigen apparatuur of apparatuur van school te gebruiken voor het maken van opnames zonder toestemming. Tevens is het niet toegestaan ict-apparatuur van school te gebruiken voor opslag, opvragen en verspreiden van racistisch, discriminerend en seksueel getint materiaal.
- j. Personeel en leerlingen dragen kleding die voor anderen niet aanstootgevend is (dit ter beoordeling aan de directeur, maar te denken valt aan piercings, naveltruitjes en hoofddoekjes).
- k. De school houdt een lijst bij waarop de calamiteiten per jaar worden bijgehouden in de vorm van een Incidentenregistratie (zie ook Hoe & Wat onder 10.01.14). Ook wanneer er in enig jaar geen calamiteiten waren, wordt dit via het Jaarverslag vermeld.

1.3 Preventie

Waarden en normen

Bij het realiseren van een veilige school komt preventie van ongewenst gedrag op de eerste plaats.

Daarbij gelden de volgende waarden en normen:

- Respect voor elkaar
- Respect voor de omgeving
- Respect voor jezelf

In de schoolgids zijn deze uitgangspunten terug te vinden.

Schoolregels

Het instellen van duidelijke schoolregels heeft een preventief effect. Daarbij geldt:

- Iedereen die regelmatig contact heeft met de school kent de schoolregels en houdt zich eraan
- Schoolregels gelden vanaf dag één; de leerkrachten bespreken de regels aan het begin van het schooljaar met de leerlingen en komen er regelmatig op terug
- De ouders/verzorgers zijn op de hoogte van de regels (schoolgids).
- De leerlingen kunnen altijd terecht bij de (groeps-)leerkracht en de vertrouwenspersoon
- De school zorgt voor voldoende toezicht

1.4 Wat te doen bij overtredingen

Het document 'De veilige school' en de daaraan verbonden sub-documenten vormen de leidraad voor het handelen rondom veiligheid. Voor het handelen bij een calamiteit wordt verwezen naar 10.01.01 'Als een ramp de school treft – Omgaan met calamiteiten in het onderwijs', een uitgave van Stichting School & Veiligheid. Bovendien heeft elke school een klachtenprocedure.

Het thema 'veilig op school' staat jaarlijks op de agenda van de teams; het protocol en de inhoud ervan zijn in grote lijnen bekend bij het personeel en alle andere medewerkers van de school en vormen de basis voor hun handelwijze.

De medezeggenschapsraad, de ouderraad en de ouders worden ingelicht over doelstelling en handelen met betrekking tot de veilige school. In de schoolgids wordt aandacht besteed aan de veilige school.

Klachtenprocedure

Bij klachten wordt de klachtenprocedure van het schoolbestuur gehanteerd.

STAPPENPLAN VOOR DE SCHOOL – te hanteren bij (ernstige) incidenten

Wanneer er een incident wordt gesignaleerd, maakt de school allereerst een inschatting van de situatie, daarna worden er stappen ondernomen.

Relevante vragen voor inschatting van de situatie:

- Wat is er gebeurd; wie is erbij betrokken; wanneer is het gebeurd?
- Is dit gedrag bij deze persoon vaker voorgekomen?
- Wat is de ernst van het grensoverschrijdend gedrag?
- Handelen we de situatie zelfstandig af?
- Is het raadzaam de politie om advies te vragen?
- Dient de politie in kennis te worden gesteld? In dit protocol 'Veilig op school' kan de school nagaan of het gedrag gemeld moet worden bij de politie, anders gezegd: of er sprake is van wetsovertredend gedrag.

Verder te nemen stappen:

Preventief:

- 1 gesprek tussen leerling en leerkracht/directie
- 2 gesprek met leerling en ouders/verzorgers
- 3 vervolggesprek school, leerling en ouders/verzorgers

Sanctionerend:

- 4 bedenktijd
- 5 schorsing en verwijdering
- 6 politieoptreden

Zowel voor de preventieve als de sanctionerende ronde geldt dat, indien het om gedragingen gaat die ook volgens de wet om een reactie van politie/justitie vragen, de politie in kennis wordt gesteld.

Toelichting stappenplan

Afhankelijk van de situatie wordt bepaald welke stap gezet wordt. Een situatie kan namelijk dermate ernstig zijn dat het bestuur direct overgaat tot de sanctionerende ronde.

Preventieve ronde

1.5 Gesprek leerling–leerkracht/directie

In de preventieve ronde wordt getracht de leerling door middel van gesprekken te bewegen om zijn/haar gedrag te verbeteren. Daarbij wordt aandacht geschonken aan eventuele individuele problemen van de leerling die mogelijk verband houden met zijn/haar ongewenst gedrag. Zo nodig worden de leerling en/of zijn ouder(s) verwezen naar een hulpverleningsinstantie. Eventueel wordt de politie op de hoogte gesteld of om advies

gevraagd. Indien uit het protocol blijkt dat het om gedrag gaat waarbij de wet wordt overtreden, wordt de politie altijd in kennis gesteld. (zie ook punt 6)

1.6 Gesprek school, leerling en ouders/verzorgers

Bij herhaling van het gedrag vindt een gesprek plaats tussen school, leerling en ouders/verzorgers. In ieder geval vanaf dit moment worden aantekeningen gemaakt in het dossier van de betreffende leerling.

1.7 Vervolggesprek school met leerling en ouders/verzorgers

Dit gesprek wordt gevoerd door de schoolleiding, eventueel in aanwezigheid van andere betrokkenen. Afhankelijk van de problematiek wordt de politie op de hoogte gesteld.

Sanctionerende ronde

In deze ronde zet de school een sanctie tegenover het ongewenste/verboden gedrag van de leerling. Ook wordt aandacht besteed aan eventuele individuele problemen van de leerling die mogelijk verband houden met zijn/haar ongewenst gedrag. Zo nodig wordt de leerling verwezen naar een hulpverleningsinstantie. Eventueel wordt de politie op de hoogte gesteld of om advies gevraagd. Indien uit het protocol blijkt dat het om gedrag gaat dat ook volgens de wet gesanctioneerd dient te worden, wordt de politie in kennis gesteld.

1.8 Bedenktijd

In deze fase kan de leerling gedurende een bepaalde tijd de toegang tot de lessen worden ontzegd (separeren uit de groep). Dit is geen schorsing. De leerling blijft echter wel op school en werkt individueel aan schoolwerk. Gedurende deze tijd beraadt de school zich op eventuele volgende stappen. De ouders/verzorgers worden terstond telefonisch en schriftelijk op de hoogte gesteld van deze maatregel (van deze stappen komt ook een melding in het leerling-dossier).

1.9 Procedure schorsing en verwijdering

Soms is het nodig om tot de uiterste sanctie van schorsing of verwijdering van de leerling over te gaan. Schorsing en verwijdering zijn ingrijpende maatregelen. Met name verwijdering kan verstrekende gevolgen voor de leerling hebben. Hij of zij verlaat een vertrouwde omgeving, er is sprake van een breuk in het ontwikkelingsproces en er bestaat een risico van terugslag in de verdere ontwikkeling. Dit geldt zeker bij verwijdering wegens wangedrag. Het is daarom van groot belang dat voorafgaand aan het besluit tot het inzetten van de procedure tot schorsing en verwijdering een zorgvuldige afweging wordt gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering van de leerling en het belang van de leerling om op de school te blijven. Voor de school kan bijvoorbeeld van belang zijn dat zonder verwijdering van de betreffende leerling de rust en de veiligheid voor andere leerlingen op school niet langer gegarandeerd kunnen worden. Het verwijderen van leerlingen is gewaarborgd met wettelijke procedures (artikel 40 Wet op het primair onderwijs). Het is van groot belang dat de directie c.q. het schoolbestuur van de school deze procedures correct uitvoert.

1.10 Politieoptreden

Indien er sprake is van een verboden gedraging waarbij tevens de wet wordt overtreden, zal in principe de politie worden ingeschakeld. Het inschakelen van de politie gebeurt door de directeur (of namens de directeur), en niet eerder dan nadat de ouders/verzorgers van de leerling zijn geïnformeerd. Wanneer er sprake is van een slachtoffer, worden ook de ouders/verzorgers van het slachtoffer op de hoogte gesteld. Indien het gedrag of de

omstandigheden vereisen dat direct politieoptreden noodzakelijk is, worden de ouders/verzorgers ten spoedigste achteraf op de hoogte gebracht.¹

2 SPECIFIEKE REGELINGEN

In het Veiligheidshandboek Salland zijn de volgende regelingen opgenomen:

- 10.01.01 Als een ramp de school treft
- 10.01.02 Bestuurlijke activiteiten in geval van fysiek geweld door ouders
- 10.01.03 Definities grensoverschrijdend gedrag
- 10.01.04 Digitaal burgerschap en preventie
- 10.01.05 Foto's en video's op school
- 10.01.06 Gedragscode internet- en e-mailgebruik werknemers
- 10.01.07 Gedragscode personeel
- 10.01.08 Gedragscode voorkomen discriminatie
- 10.01.09 Gedragscode voorkomen ongewenst seksueel gedrag
- 10.01.10 Gedragscode voorkomen pesten
- 10.01.11 Gedragsregels en checklist gedragscode online veiligheid leerlingen
- 10.01.12 Gedragsregels na dreigen met fysiek geweld door lid personeel richting leerling
- 10.01.13 Huiselijk geweld en kindermishandeling
- 10.01.14 Incidentenregistratie
- 10.01.15 Juridische kaders bij online veiligheid
- 10.01.16 Meldcode algemeen voor huiselijk geweld en kindermishandeling
- 10.01.17 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld
- 10.01.18 Meldplicht bij zedendelict en seksuele misdrijven
- 10.01.19 Modelreglement Elektronische Informatie- en Communicatiemiddelen (EIC)
- 10.01.20 Nazorg bij ernstige agressie op school
- 10.01.21 Omgaan met ongewenst en strafbaar online gedrag van personeel en leerlingen
- 10.01.22 Privacy op school in 10 stappen
- 10.01.23 Protocol Alcohol en drugs
- 10.01.24 Protocol Diefstal, geweld en dreiging
- 10.01.25 Protocol Fysiek ingrijpen naar leerlingen
- 10.01.26 Protocol Fysieke agressie en intimidatie
- 10.01.27 Protocol Informatieverstrekking gescheiden ouders
- 10.01.28 Protocol Schoolverzuim
- 10.01.29 Protocol Schoolzwemmen Lettele
- 10.01.30 Protocol Schoolzwemmen Olst-Wijhe
- 10.01.31 Protocol Schoolzwemmen Raalte
- 10.01.32 Protocol Seksuele intimidatie
- 10.01.33 Protocol Sociale media personeel
- 10.01.34 Protocol Verbale agressie en intimidatie
- 10.01.35 Protocol Vernieling
- 10.01.36 Protocol Vuurwerkbezit
- 10.01.37 Protocol Wapenbezit
- 10.01.38 Richtlijnen gebruik sociale media medewerkers
- 10.01.39 Schorsing en verwijdering bijzonder onderwijs
- 10.01.40 Schorsing en verwijdering primair onderwijs
- 10.01.41 Schorsing en verwijdering
- 10.01.42 Signalenlijst kindermishandeling 0- tot 4-jarigen
- 10.01.43 Signalenlijst kindermishandeling 4- tot 12-jarigen
- 10.01.44 Signalenlijst kindermishandeling 12- tot 19-jarigen

---

¹ Kinderen jonger dan 12 jaar kunnen niet strafrechtelijk worden vervolgd.

- 10.01.45 Stappenplan voorkomen kindermishandeling of seksueel misbruik
- 10.01.46 Stappenplan Sociale veiligheid op internet verankeren in de school
- 10.01.47 Veilig Thuis
- 10.01.48 Verwijdering van een basisschool
- 10.01.49 Voorbeeldbrief definitief besluit tot verwijdering
- 10.01.50 Voorbeeldbrief ontzegging toegang tot het schoolterrein
- 10.01.51 Voorbeeldbrief schorsing
- 10.01.52 Voorbeeldbrief voornemen tot schorsing
- 10.01.53 Voorbeeldbrief voornemen tot verwijdering
- 10.01.54 Voorbeeldbrieven rouwbegeleiding
- 10.01.55 Werk maken van digitaal burgerschap